

ע"פ 32/17 - סלאם אבו סעדה נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פלייליים

ע"פ 32/17

לפני: כבוד הנשיאה מ' נאור

המערער: סלאם אבו סעדה

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על החלטת בית משפט השלום בחדרה מיום
27.12.2016 בת"פ 4730-08-16 שניתנה על ידי כבוד
השופטת ר' סגל מוהר

בשם המערער: עו"ד חיים אליה

פסק-דין

לפניי ערעור על החלטת בית משפט השלום בחדרה (השופטת ר' סגל מוהר) מיום 27.12.2016, שלא לפסול
עצמה מלדון בת"פ 4730-08-16.

1. ביום 8.6.2016 הוגש נגד המערער כתב אישום המייחס לו עבירות של כניסה לישראל שלא כחוק, פריצה
לבניין שאינו דירה וביצוע גניבה וגניבת רכב, לפי סעיפים 12(1) לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952 וסעיף 413ב
לחוק העונשין, התשל"ז-1977. לצד כתב האישום הוגשה בקשה למעצרו של המערער עד לתום ההליכים, אשר
התקבלה על ידי בית המשפט (השופט א' קפלן) ביום 9.8.2016. הקראת כתב האישום נקבעה ליום 7.9.2016

עמוד 1

ובעקבות בקשות של המערער נדחתה תחילה ליום 26.9.2016 ולאחר מכן ליום 5.10.2016. בדיון שהתקיים בפני המותב ביום 5.10.2016 הודיע בא-כוח המערער כי הלה כופר בביצוע העבירות המיוחסות לו והגיש הודעת כפירה מפורטת. התיק נקבע לדיון הוכחות ליום 14.12.2016. ביום 31.10.2016 הודיע בא-כוח המערער על הסכמת הצדדים להעברת התיק להליך של גישור. התיק נקבע לגישור ליום 13.12.2016 בפני השופט א' גופמן, אולם לא צלח.

2. בפתח דיון ההוכחות שהתקיים ביום 14.12.2016 נערכו חילופי דברים בין בא-כוח המערער לבא-כוח המאשימה, במסגרתם ציין בא-כוח המערער כי ברצונו להחזיר את התיק להליך הגישור. בא-כוח המאשימה התנגדה ובתוך כך ציינה את מתחם הענישה ההולם לתפישתה במקרה זה. בהמשך לכך, ביקש בא-כוח המערער את פסילת המותב, באשר שמע את מתחם הענישה לו מתכוונת המאשימה לטעון. המותב דחה את בקשת הפסילה מן הטעם שאין בדברים שנאמרו על ידי בא-כוח המאשימה כדי להשפיע על דעת המותב בהליך שההוכחות בו טרם החלו להישמע.

3. בהמשך יום הדיונים, ולאחר הפסקה, חזרו באי-כוח הצדדים והודיעו כי הצליחו להגיע להסכמה שבמסגרתה הודה המערער בעובדות כתב האישום והורשע על פי הודאתו, והטיעונים לעונש יישמעו בפני השופט א' גופמן ביום 18.12.2016. בעקבות הודעה זו הורה המותב על העברת התיק להמשך טיפולו של השופט גופמן. למחרת, ביום 15.12.2016, הגיש בא-כוח המערער בקשה לתיקון פרוטוקול הדיון שהתקיים ביום 14.12.2016 בפני המותב. המותב דחה את הבקשה, אולם תוך פרסום הבהרה באשר לכוונתו בפרוטוקול.

4. ביום 18.12.2016 הגישה בא-כוח המאשימה הודעה בדבר חזרת המערער מהודאתו בהליך הגישור ובקשה לקבוע מועד חדש לשמיעת ההוכחות בפני המותב. במקביל לבקשה זו הוגשה בקשה נוספת מצד בא-כוח המערער לפסילת המותב. זאת, בין היתר מחמת חשיפת בית המשפט לתוכנו של הליך הגישור; לנוכח אמירות המותב בדיון בגינן אף הגיש בא-כוח המערער, לטענתו, תלונה לנציב תלונות הציבור על שופטים; ובשל כך ש"ננעלה דעת המותב" בכך שהחליט לדחות את הבקשה לתיקון הפרוטוקול והסתפק בהבהרה.

5. בית המשפט דחה את בקשת הפסילה, תוך שקבע כדלקמן:

"אינני סבורה כי ציון מתחם הענישה הנוהג בעבירות המיוחסות לנאשם על ידי ב"כ המאשימה עולה כדי חשיפת תכנו של הליך הגישור שהתקיים בתיק זה בפני, ודעתי לא 'ננעלה' לשום כיוון שהוא.

בנוסף לכך, הפסיקה קובעת כי אין בהגשת תלונה על שופט כדי להקים עילת פסלות. זאת כך נראה אף עמדת הנציבות עצמה... ואם לא די בכך, אזי על פי הפסיקה נכון הדבר בין אם התקבלה התלונה כנגד השופט ובין אם לאו שכן 'קבלת התלונה או חלק ממנה, עדיין אין בה, כשלעצמה, כדי להקים עילת פסלות'...

סוף דבר, אני סבורה כי נסיבות המקרה נשוא הבקשה המונחת בפניי אינן נמנות עם החריגים לכללי הפסלות, ולכן, כך לטעמי - המשך קיומו של ההליך העיקרי בתיק זה בפניי לא יביא לפגיעה בצדק או במראית פניו. לכן, אני מחליטה לדחות את הבקשה".

על החלטה זו הוגש הערעור שבפניי.

6. המערער טען בערעוורו כי לנוכח חשיפת המותב למתחם העונש ולדברים שנאמרו בגישור, היה עליו לפסול את עצמו, ולו בשל הפגיעה במראית פני הצדק. עוד הוסיף, כי לנוכח הגשת תלונה מטעמו לנציבות תלונות הציבור על שופטים, קם חשש למראית פני הצדק באם המותב הנוכחי ימשיך לדון בתיק. לבסוף, עמד המערער על כך שדחיית הבקשה לתיקון הפרוטוקול שהגיש מעידה אף היא על נעילת דעתו של המותב כנגדו.
7. לאחר שעיינתי בטענות המערער ובשורת החלטות של בית המשפט השלום אליהן הן מתייחסות, הגעתי למסקנה שיש לדחות את הערעור, וזאת ללא צורך בקבלת תגובת המשיבה. כידוע, בהתאם לאמור בסעיף 77 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984, המבחן לפסלותו של שופט הוא קיומן של נסיבות אשר יש בהן כדי ליצור חשש ממשי למשוא פנים. טענות המערער בנוגע לדחיית הבקשה לתיקון הפרוטוקול הן טענות נגד החלטות דיוניות שהתקבלו על ידי המותב, והלכה ידועה היא כי קבלת החלטות דיוניות במסגרת ההליך אינה יוצרת כשלעצמה חשש למשוא פנים (ראו למשל: ע"פ 1368/90 בטיטו נ' מדינת ישראל, פ"ד מה(3) 259 (1991); ע"פ 699/84 מרום נ' מדינת ישראל, פ"ד לח(3) 528 (1984); ע"א 6207/03 אגמון נ' בורוכוב (16.7.2003); יגאל מרזל דיני פסלות שופט 178-174 (2006)). בהתאם, השגותיו של המערער על תוכן החלטות שנתן בית המשפט ועל התנהלותו ושיקול דעתו, מקומן בהליכי ערעור רגילים, על פי סדרי הדיון, ולא במסגרת ערעור על פסלות שופט (ראו למשל: ע"א 7831/14 וינברג נ' גרינבוים, פסקה 7 (23.12.2014) (להלן: עניין וינברג)).
8. בנוסף, שמיעת המותב את מתחם הענישה לו תטען לכאורה המאשימה, אינה מלמדת שדעתו של בית המשפט ננעלה לגוף העניין, ואף אינה מהווה חשיפה לתוכן הליך הגישור. זאת, בפרט נוכח השלב המוקדם בו נמצא ההליך, טרם שמיעת ההוכחות, כאשר הליך השכנוע טרם התחיל וחזקה על השופט שליבו וראשו פתוחים (ראו: ע"פ 7589/01 אבוחצירא נ' מדינת ישראל, פסקה 8 לפסק דינה של השופטת ד' ביניש (21.10.2001)). יצוין שגם המותב עצמו קבע בהחלטתו כי דעתו "לא ננעלה לשום כיוון שהוא", וכי ציון מתחם הענישה הנוהג בעבירות מסוג זה המיוחסות למערער על ידי באת-כוח המאשימה לא עולה כדי חשיפת תכנו של הליך הגישור שהתקיים בתיק.
9. גם טענת המערער כי הגיש תלונה נגד המותב לנציב תלונות הציבור על שופטים אינה מצדיקה את פסילת המותב. לפי ההלכה הפסוקה, הגשת תלונה נגד שופט אינה מקימה עילת פסלות אם לא הוכח חשש ממשי למשוא פנים מעבר לעצם הגשת התלונה (ע"פ 1971/03 בלול נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (20.3.2003); עניין וינברג, פסקה 7 (23.12.2014); ע"א 622/12 סימון נ' דורון, פסקה 3 (5.7.2012); מרזל, 224-227; וראו גם: חוות דעת 16/04 של נציבות תלונות הציבור על שופטים "שימוש בחומר שהוכן על-ידי הנציבות והחלטת פסלות בעקבות תלונה שהוגשה" (13.12.2004)). בנסיבות המקרה דנן, ומהטעמים שהובאו לעיל, לא הוכיח המערער חשש ממשי למשוא פנים מצד המותב.
10. סוף דבר - דין הערעור להידחות. לא מצאתי ממש בטענות המערער כי החלטותיו של בית המשפט מצביעות על משוא פנים בענייניו, ולו קל שבקלים.

ניתן היום, י' בטבת התשע"ז (8.1.2017).

הנשיאה
